

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060207

DOM
2012-05-15
Stockholm

Mål nr
M 1118-12

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2012-01-18 i mål nr M 2048-11, se bilaga A

KLAGANDE

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Halmstads kommun
Box 153
301 05 Halmstad

MOTPARTER

1. F.S.

2. H.S.

SAKEN

Föreläggande att mäta radonhalt i bostad på fastigheten Eketånga 6:210 i Halmstads kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen upphäver mark- och miljödomstolens dom och fastställer Miljö- och hälsoskyddsnämndens i Halmstad beslut den 4 oktober 2010, H § 330, med den ändringen att resultatet av radonmätningen ska inges till miljö- och hälsoskyddsnämnden senast tolv månader räknat från dagen för denna dom.

Dok.Id 1005424

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00	08-561 675 59	måndag – fredag
103 17 Stockholm		08-561 675 50		09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se		
		www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Halmstads kommun har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen upphäver mark- och miljödomstolens dom och fastställer miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut.

F.S. och H.S.

har bestritt ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har till stöd för sitt överklagande anfört i huvudsak följande. Riksdagen har satt upp ett miljömål för radon inom miljökvalitetsmålet "God bebyggd miljö". Där anges att radonhalten i alla bostäder år 2020 ska vara lägre än 200 Bq/m³. Strålsäkerhetsmyndigheten uppskattar att det finns cirka 325 000 bostäder i Sverige som har radonhalter över 200 Bq/m³. För att hitta och åtgärda de bostäder med radonhalter över riktvärdet behövs mätningar i så gott som alla bostadshus. Enligt Socialstyrelsens skrift "Radon i inomhusluft" (2005) är egnahemsägare att betrakta som verksamhetsutövare enligt miljöbalken. Kammarrätten i Göteborg har i ett mål (mål nr 2432-1995) fastställt länsstyrelsens beslut om att en egnahemsägare skulle vidta åtgärder mot höga radonhalter. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har fattat ett beslut om anvisningar för arbete med radon inom Halmstads kommun. Beslutet innebär att ett föreläggande om att mäta radon ska sändas till de fastighetsägare som äger ett hus som är byggt mellan år 1929-1975 om det på samma gata har gjorts mätning i något annat hus som visat på höga radonvärden. F.S. och H.S. fastighet ligger till största delen inom normalriskområde och det finns därför risk för att radongas kan komma in i huset. Huset är byggt år 1965 då blåbetong användes som byggnadsmaterial. Radon kan därför även finnas i konstruktionen. Radonmätningar har gjorts i ett bostadshus på samma gata som F.S. och H.S. fastighet är belägen. Mätningarna visade ett radonvärde på 420 Bq/m³. På fastigheten bor det två barn som är under tio år och dessa kan inte själva påverka sitt boende. Det enda säkra sättet att veta att radon inte förekommer är att mäta detta.

F.S. och H.S.

har hänvisat till vad de tidigare anfört i målet.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Frågan i målet är om miljö- och hälsoskyddsnämnden, i sin egenskap av tillsynsmyndighet enligt miljöbalken, kan förelägga F.S. och H.S. att genomföra en radonmätning i deras egen villabostad.

Miljöbalken ska tillämpas bl.a. på så sätt att människors hälsa skyddas (1 kap. 1 § miljöbalken) och de grundläggande hänsynsreglerna i balkens andra kapitel – bland annat kravet i 2 kap. 3 § om att iaktta de försiktighetsmått som behövs för att förebygga olägenheter och skador – gäller också för skyddet av människors hälsa. Dessa hänsynsregler ska tillämpas av alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd, dock att åtgärder som är av försumbar betydelse i det enskilda fallet inte omfattas av tillämpningsområdet. Förutom de allmänna hänsynsreglerna finns det i miljöbalken bestämmelser som särskilt syftar till att reglera de olägenheter för människors hälsa som kan uppkomma i samband med användning av en byggnad, nämligen bestämmelserna om hälsoskydd i 9 kap. miljöbalken. Det är ägaren eller nyttjanderättshavaren som ska vidta åtgärder för att förhindra att det uppkommer olägenheter för människors hälsa samt undanröja redan uppkomna olägenheter (9 kap. 9 § andra stycket miljöbalken). Det finns dessutom bestämmelser som föreskriver att en bostad, för att hindra uppkomst av olägenhet för människors hälsa, ska ge betryggande skydd mot bl.a. radon (33 § 1. förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd).

Om en olägenhet föreligger kan tillsynsmyndighet med stöd av 26 kap. 9 § miljöbalken förelägga en ägare av en byggnad att vidta skäligen åtgärder för att undvika ohälsa eller skada, exempelvis att vidta åtgärder för att sänka en radonhalt som är så hög att den utgör en olägenhet för människors hälsa. I målet är fråga om tillsynsmyndigheten kan förelägga ägaren att utföra undersökning i syfte att reda ut om någon olägenhet förekommer.

Den som bedriver en verksamhet, vidtar en åtgärd eller som annars är skyldig att avhjälpa olägenheter från sådan verksamhet är skyldig att på tillsynsmyndighetens begäran lämna de uppgifter och handlingar som behövs för tillsynen (26 kap. 21 § miljö-

balken). Enligt förarbetena till miljöbalken avses sådana uppgifter och handlingar som inte förutsätter närmare utredning (prop. 1997/98:45 del II s. 282). Samma krets har en skyldighet att utföra sådana undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsynen om verksamheten eller åtgärden kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller miljön (26 kap. 22 § miljöbalken). Sådan undersöknings-skyldighet åligger även den som upplåter byggnad för bostäder eller för allmänna ändamål om det finns skäl att anta att byggnadens skick medför olägenheter för människors hälsa.

Eftersom de uppgifter som tillsynsmyndigheten i detta fall efterfrågar är sådana som kräver undersökning är det bestämmelsen i 26 kap. 22 § miljöbalken som ska tillämpas. Ett föreläggande enligt denna bestämmelse kan alltså riktas mot den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd eller som annars är skyldig att avhjälpa olägenheter från sådan verksamhet. Såsom mark- och miljödomstolen anfört anses en fastighetsägare i flera avseenden vara verksamhetsutövare, t.ex. vid utsläpp av avloppsvatten från och vedeldning på fastigheten samt vid upplåtelse till annan av bostad eller lokal. Enligt Mark- och miljööverdomstolen är ägaren av en byggnad, oavsett om byggnaden nyttjas som bostad av ägaren och dennes familj, att anse som verksamhetsutövare när det gäller byggnadens effekter på människors hälsa och miljön.

F.S. och H.S. kan därför såsom fastighetsägare vara adressater för det aktuella föreläggandet.

Fråga är då om föreläggandet är motiverat i detta enskilda fall. Av bl.a. Socialstyrelsens allmänna råd om tillsyn enligt miljöbalken – radon i inomhusluft (SOSFS 1999:22 med ändring SOSFS 2004:6) framgår att om radonhalten i bostad överstiger 200 Bq/m³ bör förekomsten av radon anses utgöra olägenhet för människors hälsa. I aktuellt fall har radonmätning utförts i ett annat bostadshus i samma område, vilken visade en radonhalt på 420 Bq/m³. F.S. och H.S. hus är byggt år 1965 då blåbetong, vilket kan innehålla radon, användes som byggmaterial. F.S. och H.S. har invänt att huset renoverats år 2005-2007 och att all blåbetong tagits bort. Eftersom radon kan finnas i marken samt finnas kvar i konstruktionen anser Mark- och miljööverdomstolen att det, trots F.S. och H.S. invändning, finns skäl att mäta radonhalten i bostaden.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har således haft fog för sitt föreläggande. Med upphävande av mark- och miljödomstolens dom fastställer därför Mark- och miljööverdomstolen miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut med den ändringen att tiden för närmätning ska vara gjord bestäms till tolv månader från dagen för denna dom.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

Liselotte Rågmark Henrik Runeson

Vibeke Sylten Carl Wetter

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Liselotte Rågmark, Henrik Runeson och Vibeke Sylten, referent, samt tf. hovrättsassessorn Carl Wetter. Avgörandet är enhälligt.

Föredragande har varit Anna Isberg.

VÄNERSBORGS
TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen
R6

Bilaga A

Mål nr M 2048-11

Rättelse/komplettering

Dom, 2012-01-18

Rättelse, 2012-02-16

Beslutat av: rådmannen Göran Stenman

Det beslut som upphävs ska rätteligen vara nämndens beslut den 4 oktober 2010, H § 330

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2012-01-18
meddelad i
Vänerns borg

Mål nr M 2048-11

KLAGANDE

1. H.S.

2. F.S.

MOTPART

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Halmstads kommun
Box 153
301 05 Halmstad

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Hallands län beslut den 9 maj 2011 i ärende nr 505-4580-10, se bilaga 1

SAKEN

Föreläggande att mäta radonhalten i bostad på fastigheten Eketånga 6:210, Halmstads kommun

DOMSLUT

Med ändring av länsstyrelsens beslut upphäver Mark- och miljödomstolen Miljö- och hälsoskyddsnämndens i Halmstads beslut den 11 november 2011 § 105; dnr 2010 4307.

Dok.Id 173026

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070	Hamngatan 6	0521-27 02 00	0521-27 02 30	måndag – fredag
462 28 Vänerns borg		E-post: mmd.vanersborg@dom.se		09:00-16:00

YRKANDEN M.M.

F.S. och H.S. har yrkat att föreläggandet upphävs och som grund för yrkandet anfört att fastigheten byggdes om åren 2005-2006 och att all blåbetong då avlägsnades.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har bestritt ändring.

DOMSKÄL

Miljö- och hälsoskyddsnämndens föreläggande syftar till att klarlägga om boende i

F.S. och H.S. villa utsätts för hälsovådliga radonhalter.

Föreläggandet har ett gott syfte och står i överensstämmelse med gällande miljömål. En förutsättning för föreläggandets laglighet är emellertid att det ryms inom miljöbalkens ram.

En förutsättning för ett tillsynsingripande enligt miljöbalken är att adressaten är att beteckna som verksamhetsutövare i miljöbalkens mening. En fastighetsägare kan vara att anse som verksamhetsutövare i vissa avseenden; bl.a. vad gäller utsläpp av avloppsvatten, vedeldning, förvaring av cisterner på fastigheten och vid upplåtelse till annan av bostad eller lokal. Det bör dock inte komma i fråga att betrakta någon som verksamhetsutövare enbart vad gäller sitt eget och sin familjs boende.

Vid angiven bedömning ska föreläggandet upphävas såsom icke lagligen grundat.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2

Överklagande senast den 8 februari 2012

Göran Stenman

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Göran Stenman och tekniska rådet Joen Morales (skiljaktig, se nedan). Föredragande har varit beredningsjuristen Eva Högmark.

Tekniska rådet Joen Morales är skiljaktig och anför:

Enligt 26 kap. 22 § miljöbalken kan tillsynsförelägganden riktas mot alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa. Sammanföringen av hälsoskyddsbestämmelserna med annan miljölagstiftning i miljöbalken har inte avsetts innebära någon inskränkning av tillämpningsområdet för reglerna om hälsoskydd jämfört med den ordning som gällt enligt den upphävda hälsoskyddslagen (jfr Prop. 1997/98:45 del 1 sida 351) och ska heller inte påverka hälsoskyddets syn på verksamhetsutövarbegreppet. Oavsett hur verksamhetsutövarbegreppet tolkas ska nyttjande av en byggnad för bostadsändamål vara jämförbart med att vidta en åtgärd.

Vad som anges i kommentaren ovan om den vidsträckta tolkningen av begreppet verksamhet och om hur balken ska tillämpas jämfört med tidigare lag bör ledning för avgörandet i detta mål hämtas från Kamrarrättens i Göteborg dom från den 5 oktober 1995 i Mål nr 2432-1995, gällande föreläggande, riktat mot en egnahemsägare, gällande åtgärder mot höga radonhalter.

Det får mot denna bakgrund anses vara möjligt att förelägga egnahemsägare att utföra de undersökningar som behövs för tillsynen inom hälsoskyddets område. Risken för förhöjda radonhalter i den aktuella byggnaden utgör, trots vad F.S. och H.S. anför, skäl för att utredning utförs för att klarlägga exponeringen för dem som bor i huset. Kostnaderna för utredningen kan inte anses alltför betungande. Överklagandet bör därför avslås.

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

BESLUT

1 (4)

2011-05-09

505-4580-10

Sändlista

**Överklagande av Miljö- och hälsoskyddsnämndens delegationsbeslut
2010-10-04, H § 330, avseende föreläggande att mäta radonhalten i
bostad, Eketånga 6:210, Halmstads kommun**

Beslut

Länsstyrelsen avvisar överklagandet från A.A.

Länsstyrelsen avslår överklagandet från F.S. och H.S.

Länsstyrelsen ändrar beslutet endast på så sätt att resultatet av radonmätning ska komma in till Miljö- och hälsoskyddsnämnden senast tolv månader räknat från delfående av Länsstyrelsens beslut.

Detta beslut kan överklagas till Mark- och miljödomstolen, enligt bilaga.

Redogörelse för ärendet

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Halmstads kommun beslutade i delegationsbeslut 2010-10-04, H § 330, att förelägga F.S. och H.S.

, ägare till fastigheten Eketånga 6:210 att senast tolv månader efter det att han tagit del av nämndens beslut till miljö- och hälsoskyddskontoret (mhk) redovisa resultatet av radonmätning i bostaden på fastigheten. Mätningen ska vara utförd enligt SSI:s metodbeskrivning med en mättid på minst två månader under mätsäsong (1 oktober – 30 april). Beslutet har fattats med stöd av 26 kap 9, 14 och 21 §§ miljöbalken (1998:808) samt med hänvisning till 9 kap 3 och 9 §§ miljöbalken och 33 förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

F.S, H.S. och A.A. har överklagat beslutet och får på därvid anförda skäl anses yrka att beslutet ska upphävas.

Efter att Miljö- och hälsoskyddsnämnden beretts tillfälle att yttra sig med anledning av inkommet överklagande har nämnden 2010-11-15 inkommit med yttrande, varvid yrkas att tidigare fattat delegationsbeslut H § 330, 2010-10-07, ska gälla i sin helhet.

Postadress
301 86 HALMSTAD

Besöksadress
Slottsgatan 2

E-post
halland@lansstyrelsen.se

Telefon
035 - 13 20 00

2011-05-09

505-4580-10

MotiveringÖverklagande från A.A.

Länsstyrelsen konstaterar att det överklagade beslutet, enligt vilket

F.S. och H.S. föreläggs att mäta radonhalten i deras bostad, inte till någon del kan läggas till grund för någon efterföljande verkställighet gentemot A.A.

Beslutet saknar därför rättsligt bindande verkan gentemot honom och kan inte heller på annat sätt medföra någon verkan som innebär att hans ställning direkt påverkas i rättsligt, faktiskt eller annat hänseende. Av angivna skäl kan A.A. inte anses vara klagoberättigad.

Till följd av det sagda ska hans överklagande avvisas.

Överklagande från F.S. och H.S.

Enligt hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken (MB) är alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd (s.k. verksamhetsutövare) skyldiga att utföra de skyddsåtgärder, iakttä de begränsningar och skaffa sig den kunskap om verksamheten som behövs för att skydda människors hälsa och miljön.

Av 2 kap. 7 § MB framgår att kraven på hänsyn enligt 2 kap. MB gäller i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning skall särskilt beaktas nytta av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder.

Enligt 26 kap. 22 § MB är den som bedriver verksamhet eller vidtar en åtgärd som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller miljön skyldig att utföra sådana undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsynen. Detsamma gäller den som upplåter en byggnad för bostäder eller för allmänna ändamål, om det finns skäl att anta att byggnadens skick medför olägenheter för människors hälsa.

Ett nödvändigt villkor för att man som egnahemsägare ska komma ifråga för krav från tillsynsmyndigheten i enlighet med den ovan nämnda bestämmelsen är att egnahemsägare är att betrakta som verksamhetsutövare i miljöbalkens mening (dvs. "den som bedriver verksamhet"). Vad som närmare bestämt menas med bedrivande av verksamhet framgår inte av miljöbalkens bestämmelser. Av förarbeten till miljöbalken framgår att med uttrycket verksamhet åsyftas varje verksamhet av betydelse för miljöbalkens mål oavsett om verksamheten i övrigt klassificeras som "näringsverksamhet", "myndighetsutövning" eller helt enkelt som en handling i det dagliga livet (se prop. 1997/98:45 II, s. 13).

Vidare är det inte bara den som aktivt driver en verksamhet i en byggnad eller en anläggning som är att betrakta som verksamhetsutövare. En markägare som an-

2011-05-09

505-4580-10

vänder sin mark för t.ex. förvaring av cisterner är också att betrakta som verksamhetsutövare (se bl.a. B. Bengtsson m.fl., Miljöbalken, En kommentar, i anslutning till 10 kap. 2 § MB). Den "passiva" markanvändningen betraktas därmed som bedrivande av en verksamhet i miljöbalkens mening.

Mot bakgrund av det ovan anförda finns det enligt länsstyrelsens mening bärande skäl för slutsatsen att egnahemsägare är att betrakta som verksamhetsutövare i miljöbalkens mening. Denna tolkning av verksamhetsutövarbegreppet får även anses vara förenlig med lagstiftarens syfte då miljöbalken förutsätter att *var och en* tar ansvar att iaktta den hänsyn som krävs för att miljöbalkens mål ska kunna uppnås (se prop. 1997/98:45 I s. 162). I sammanhanget kan även nämnas att i Socialstyrelsens handbok, Radon i inomhusluft (utgiven i januari 2005), betraktas egnahemsägare som verksamhetsutövare i miljöbalkens mening.

För att verksamhetsutövare – i detta fall egnahemsägare – ska kunna åläggas att utföra undersökningar (radonmätningar) enligt 26 kap. 22 § MB krävs enligt paragrafens ordalydelse att verksamheten kan *befaras medföra olägenheter för människors hälsa*. Det sistnämnda uttrycket torde rimligen förstås på så sätt att tillsynsmyndigheten måste ha någon form av stöd, till exempel ett underlag som visar att det finns förhöjda radonvärden i det aktuella området, för att kunna rikta krav på undersökningar av radonhalter i bostad (jfr Socialstyrelsens ovan nämnda handbok, s. 28).

Givet att den ovan nämnda förutsättningen är uppfylld, nämligen att boendemiljön kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa, kan miljö- och hälso-skyddsnämnden ställa krav på sådana undersökningar som *behövs för tillsynen*. De utförda undersökningarna måste med andra ord tillförsäkra tillsynsmyndigheten ett tillräckligt underlag för att kunna bedöma om boendemiljön är hälsofarlig.

Vid bedömningen av om radonhalten innebär olägenhet för människors hälsa enligt 9 kap. 3 § MB, har tillsynsmyndigheten att tillämpa de föreskrifter och riktvärden som framgår av Socialstyrelsens allmänna råd om radon i inomhusluft (SOSFS 1992:22, 2004:6). I de allmänna råden rekommenderas bl.a. att Strålskyddsinstitutets (SSI) metodbeskrivningar och för mätning av radon följs. De allmänna råden utgör på detta sätt en klar vägledning om vilka krav på undersökningar som är rimliga att ställa när det gäller radonfrågan.

Av det nu överklagade beslutet framgår att radonmätning i ett hus som har samma konstruktion och ligger på Bonnagårdsvägen har visat på radonhalter som är högre än riktvärdet 200 Bq/m³. Vidare framgår att klagandenas hus är byggt mellan 1929 och 1975 och att det finns därmed risk för förhöjd radonhalt i konstruktionen.

Länsstyrelsen antecknar att alla hus kan innehålla radon beroende på var huset finns, hur marken är beskaffad, hur tätt huset är mot marken, hur bra ventilation

2011-05-09

505-4580-10

man har och om man eventuellt har radon i dricksvattnet. Länsstyrelsen bedömer att man endast efter mätning med säkerhet kan slå fast om det finns radon i huset eller inte.

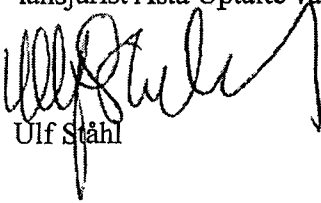
Länsstyrelsen finner utifrån vad som framkommit i ärendet att det finns tillräckliga skäl för ställningstagandet att radonhalten i inomhusluften i bostaden kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa. Det är mot denna bakgrund motiverat dels utifrån de enskildas, dels allmänt intresse att radonmätningar utförs. Länsstyrelsen anser vidare att föreläggandet inte är mer ingripande än vad som behövs för att miljö- och hälsoskyddsnämnden ska kunna fullfölja sina tillsynsuppgifter och bedöma eventuella hälsorisker med anledning av radon. Föreläggandet anses även uppfylla kraven på tillräcklig precision och tydlighet.

Mot denna bakgrund finner länsstyrelsen att miljö- hälsoskyddsnämnden haft fog för sitt föreläggande. Vad som anförts i samband med överklagandet, däribland att fastigheten har genomgått en total ombyggnation år 2005-2007, föranleder inte annat ställningstagande.

Vid angivna förhållanden ska överklagandet från F.S. och H.S. avslås.

Redovisningstiden för föreläggandet bör dock ändras på så sätt resultatet av radonmätning ska komma in till Miljö- och hälsoskyddsnämnden senast tolv månader räknat från delfäende av länsstyrelsens beslut.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har länsjurist Ulf Ståhl beslutat och länsjurist Asta Uptaite varit föredragande.

Ulf Ståhl
Asta Uptaite**Bilaga**

Anvisning om hur man överklagar

Sändlista

F.S. och H.S.

Västkustbyggen Halmstad AB, att: A.A. ,

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Halmstads kommun

Dnr: 2010 4002

Handläggare: Eva-Christina Göthlin

Sid 1(3)

HS och FS

302 92 Halmstad

H § 330

Föreläggande om att mäta radonhalten i bostad,
Fastighetsbeteckning: Eketånga 6:210

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att förelägga **HS och FS**
ägare till

fastigheten Eketånga 6:210 att senast tolv månader efter det att de tagit del av nämndens beslut till miljö- och hälsoskyddskontoret (mhk) redovisa resultatet av radonmätning i bostaden på fastigheten. Mätningen ska vara utförd enligt SSI:s metodbeskrivning med en mättid på minst två månader under mätsäsong (1 oktober – 30 april).

Beslutet har fattats med stöd av 26 kap 9, 14 och 21 §§ miljöbalken (1998:808) samt med hänvisning till 9 kap 3 och 9 §§ miljöbalken och 33 § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Ärendet

Radonmätning i ett hus som har samma konstruktion och ligger på Bonnagårdsvägen har visat på radonhalter som är högre än riktvärdet 200 Bq/m³ samt att ert hus är byggt mellan 1929 och 1975 och det finns risk för förekomst av blåbetong i konstruktionen

Miljö- och hälsoskyddskontorets bedömning

Radon är en radioaktiv gas som sönderfaller till andra radioaktiva ämnen, så kallade radondöttrar. Radon och radondöttrar följer med luften in i lufrör och lungor när man andas. Strålningen som avges när ämnena sönderfaller är skadlig och kan orsaka lungcancer. Höga halter av radon betraktas därför som en olägenhet för människors hälsa.

Det finns risk för förhöjd radonhalt i er bostad på Bonnagårdsvägen. Radonhalten måste därför kontrolleras så att radonsänkande åtgärder kan vidtas om halten är för hög.

Enligt miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut Mhn § 64/2010 ska ägare till hus, som kan antas ha en radongashalt som är högre än riktvärdet, föreläggas att mäta radongashalten i sitt hus.

Dnr: 2010 4002

Handläggare: Eva-Christina Göthlin

Sid 2(3)

Lagstiftning

Höga halter av radon betraktas som en olägenhet för människors hälsa enligt den definition som finns i 9 kap 3 § miljöbalken (1998:808), dvs "en störning som kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller helt tillfällig".

Enligt 9 kap 9 § miljöbalken ska ägare till bostäder och andra lokaler vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att hindra uppkomsten av eller undanröja olägenheter för människors hälsa. Vidare framgår av 33 § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd att en bostad, i syfte att hindra uppkomst av olägenhet för människors hälsa, ska ge betryggande skydd mot bl a radon.

Socialstyrelsen har i allmänna råd om radon i inomhusluft (SOSFS 1999:22, 2004:6) fastställt riktvärdet 200 Bq/m³ för bedömning av om radonhalten i inomhusluften innebär en olägenhet för människors hälsa.

Enligt 26 kap 9 § får tillsynsmyndigheten meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska efterlevas. Av 21 § framgår att tillsynsmyndigheten får förelägga om att lämna de uppgifter och handlingar som behövs för tillsynen.

Information

Radongas mäts med spårfilm som ligger i små plastdosor. Dosorna beställs från ett av Swedac ackrediterat laboratorium (se nedan), och placeras ut i bostaden enligt medföljande instruktioner. Mätning ska ske i minst två rum, med en dosa per rum. För att få ett årsmedelvärde ska mättiden vara minst två månader och pågå under perioden 1 oktober till 30 april. När mättiden är slut skickas dosorna tillbaka till laboratoriet för analys. Sedan kommer resultatet inom ett par veckor. Mätningen kostar ca 500 kr per bostad.

Mätdosor kan beställas via mhk, som f n har en överenskommelse med MRM Konsult AB om rabatterat pris på radonmätningar. Mätresultatet kommer då att skickas både till er och till mhk. ni kan också beställa mätdosor direkt från något av de ackrediterade mätlaboratorierna.

Ackrediterade mätlaboratorier:

MRM Konsult AB, tel 0920-604 60

Gammadata Mätteknik AB, tel 018-480 58 80

Independia Control AB, tel 031-712 98 00

Pasela miljösupport AB, tel 031-769 19 75

Enligt Mhn § 64/2010 ska fastighetsägare som inte utför mätning inom tolv månader efter att föreläggandet har lämnats föreläggas med vite att mäta radonhalten samt redovisa resultatet inom ytterligare tolv månader.

Dnr: 2010 4002

Handläggare: Eva-Christina Göthlin

Sid 3(3)

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN

Eva-Christina Göthlin
Miljö- och hälsoskyddsinspektör

Hur man överklagar, se bilaga.